

Стрельченко Оксана Григорівна,
професор кафедри публічного управління
та адміністрування Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ВИЯВАМ В УКРАЇНІ

Діджиталізація є цифровою трансформацією бізнесу, суспільства та держави в цілому, яка на сьогоднішній день займає провідне становище і виявляється необхідним компонентом сучасного життя. Саме діджиталізація (або переведення інформації у цифровий формат) є невід'ємною складовою сьогодення усіх сфер публічного адміністрування. Мабуть, найвидатнішим досягненням людства стало можливість швидкого обміну інформацією.

Живучи за правилами 50-літньої давнини, не можна розраховувати на визнання і повагу колег за кордоном, що трімка розвиваються

Відзначимо, що у 2019 року за даними і світового центру конкурентоспроможності «The IMD World Digital Competitiveness Ranking» США, Сингапур, Швейцарія, країни Скандинавії є лідерами діджиталізації. Згідно із зазначеним рейтингом, Україна опустилася на 2 позиції, посівши 60 місце, між Перу й Аргентиною [1]. У 2018 році Кабінет Міністрів України прийняв Концепцію розвитку цифрової економіки до 2020 року та затвердив план заходів щодо її реалізації. Основною метою документа є реалізація ініціатив «Цифрового порядку денного України 2020» [2] (цифрова стратегія) для усунення бар'єрів на шляху цифрової трансформації України у найбільш перспективних сферах. Це планується досягти шляхом стимулювання економіки та залучення інвестицій, подолання цифрової нерівності, поглиблення співпраці з ЄС у цифровій сфері та розбудови інноваційної інфраструктури країни та цифрових перетворень.

Реалізація заходів Концепції має забезпечити: стимулювання економіки та залучення інвестицій; основу для трансформації вітчизняних індустрій в конкурентоспроможні та ефективні за рахунок їх «цифровізації»; вирішення проблеми «цифрового розриву», наближення «цифрових» технологій до громадян, у тому числі, шляхом забезпечення доступу громадян до ширококутного Інтернет, особливо у селищах та невеликих містах; створення нових можливостей для реалізації людського капіталу, розвитку інноваційних, креативних і «цифрових» індустрій та бізнесу; розвиток експорту «цифрової» продукції та послуг (ІТ-аутсорсинг). Документ прогнозує збільшення ВВП і обсягів іноземних інвестицій. І уже у липні 2019 року діджиталізація запрацювала на теренах України, через активне впровадження цифрової економіки, що є новою моделлю розвитку для України [3]. Убачаючи ситуацію щодо розвитку діджиталізації на ринку України, доцільно визначити п'ять її першопочаткових пріоритетних

напрямів цифрової трансформації публічного адміністрування таких сфер як: 1) охорони здоров'я; 2) освіти та науки; 3) містобудування; 4) енергетики тощо.

Розвиток діджиталізації в Україні полягає у створенні ринкових стимулів, мотивацій, попиту та формуванні потреб щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед українських секторів промисловості, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства для їх ефективності, конкурентоздатності та національного розвитку, зростання обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення.

Відповідно, з метою її розвитку передбачається здійснення заходів щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки, суспільної та соціальної сфер, усвідомлення наявних викликів та інструментів розвитку цифрових інфраструктур, набуття громадянами цифрових компетенцій тощо.

Шлях до діджиталізації пролягає через внутрішній ринок виробництва, використання та споживання інформаційно - комунікаційних та цифрових технологій в Україні.

У класичному розумінні поняття діджиталізація є діяльністю, в якій основними засобами (факторами) виробництва є цифрові (електронні, віртуальні) дані як числові, так і текстові. Вона базується на інформаційно-комунікаційних та цифрових технологіях, стрімкий розвиток та поширення яких вже сьогодні впливають на традиційну (фізично-аналогову) економіку, трансформуючи її від такої, що споживає ресурси, до економіки, що створює ресурси. Саме дані є ключовим ресурсом діджиталізації, які генеруються та забезпечують електронно-комунікаційну взаємодію завдяки функціонуванню електронно-цифрових пристроїв, засобів та систем.

Уряд України вбачає вкрай необхідним прискорений сценарій діджиталізації, як найбільш релевантний для України з точки зору викликів, потреб та можливостей.

Сутністю прискореного сценарію діджиталізація є: усунення законодавчих, інституційних, фіскальних та інших перешкод, які заважають розвитку цифрової економіки; впровадження стимулів та мотивацій для заохочення бізнесу та індустрій економіки в цілому до цифровізації; створення попиту та формування потреб серед громадян до цифровізації, насамперед через впровадження державою масштабних проєктів цифрових трансформацій, зокрема на базі сучасних моделей державно-приватного партнерства; створення та розвиток цифрових інфраструктур як основи використання переваг цифрового світу у повсякденному житті та платформи для досягнення ефективності економіки взагалі; розвиток та поглиблення цифрових компетенцій громадян для забезпечення їх готовності до використання цифрових можливостей, а також подолання супутніх ризиків; розвиток цифрового підприємництва, створення відповідних (у тому числі аналогових) інфраструктур для підтримки та розвитку інноваційної діяльності, впровадження механізмів фондування, стимулювання та підтримки.

Метою впровадження стимулів та мотивацій є те щоб: заохотити бізнес та громадян споживати та використовувати інформаційно - комунікаційні та цифрові технології, тобто зробити так, щоб технології в Україні були доступні, цифрові інфраструктури викликали бажання та мотивацію до них підключатися та ними користуватися, а бажання модернізувати, оптимізувати, масштабувати, прискорити та розвинути власний бізнес та життєдіяльність змогли реалізуватися та стати основою цифрової економіки. Створення попиту та формування потреб передбачає реалізацію цілеспрямованої та інноваційної політики створення в різних сферах життєдіяльності таких умов (технологічного середовища, цифрових інфраструктур тощо), які спонукали б громадян та бізнес замість звичних аналогових (традиційних) засобів та інструментів використовувати саме цифрові як більш ефективніші, швидші, дешевші та якісніші.

Отже, на наш погляд, якщо належним чином в Україні буде впроваджено діджиталізацію у різних сферах публічного адміністрування, виключатиметься людський фактор у вирішення тих чи інших питань та усуватимуться корупційні ризики в усіх сферах публічного адміністрування так як здійснюватиметься контроль на усіх рівнях адміністрування.

Список використаних джерел

1. Imd world competitiveness center. The IMD World Digital Competitiveness Ranking. URL: <https://www.imd.org/wcc/world>

competitiveness-center-rankings/world-digital-competitiveness-rankings-2019.

2. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/proshvalennya-koncepciyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi>.

3. Погойда В. П'ять китів. Де насправді потрібна діджиталізація в Україні. URL: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/didzhitalizadya-v-ukrajim-telemedytina-i-rozumne-misto-5-sfer-shcho-davno-potrebuyut-tehnologiyi-novini-ukrajini-50046812.html>.

Сюравчик Валерій Григорович, доцент кафедри кримінології та кримінально - виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ В ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЙНИМ ЗЛОЧИНАМ

Питання щодо участі громадськості у запобіганні корупційним злочинам на сьогодні є одними з найактуальніших в Україні. Відповідно до Конституції України [1] громадяни України мають право створювати